

Spennandi ætlanir undir fyrireiking:

Kollafjørður verður svartkjaftamiðdepil

Arbeitt verður við eini ætlan at byggja tilsamans 6 virki á Langasandi í Kollafirði. Tey skulu arbeiða svartkjaft til ymsar vørur. Virkini eru mett at kosta tilsamans 80 mill. kr. Tey skulu framleiða fars, surmini, turkaðan svartkjaft, slógv, lýsi, ensilasju, proteinkonsentrat, matmjøl og fóður. Tað koma at arbeiða umleið 200 fólk á virkjumum

Tað man vera eindomi í nútíðar søgu, at føroyskir politikarar eru mettir so fjølmentir til ein upplýsandi fund — sum nú mikukvöldið — tá eitt stórt svartkjaftaproykt varð lagt fram fyri teimum og øðrum innbóðnum. Har vóru nærur allar tingmenn og landsstýrismenn umframt umboð fyri grunnarnar, bankarnar og pressuna.

«Virkiðmiðdepil á Langasandi í Kollafirði» er heiti á einum heldur óvanligum føroyskum projekti, sum tað nú verður arbeitt við at seta í gongd. Talan er um at byggja 6 ymisk virki umframt eina stóra frystigoymslu. Felags fyri flest øll hesi virkini er, at tey skulu nýta svartkjaft sum ráveru í framleiðsluni.

Hóast tað gerst trengri og trengri hjá føroyska veiðufloktanum at sleppa at fiska við strendurnar hjá øðrum tjóðum, so tykkast menni tó vera meira bjartskygdir, nú tað er greitt, at svartkjafturin kann gerast ein heilt nýggj vinna á sjógv og á landi. Tann stóri áhugin fyri fundinum um svartkjaftaproyktið í Kollafirði sýnir, at flestu av okkara politikarum og oddamonn-

um innan figgjarstovnar seta stórar vónir til júst svartkjaftin.

Arbeidsbólkur

Tað hevur sitið ein arbeidsbólkur í eina tíð og arbeitt við Langasandsprojektinum. Í hesum arbeidsbólki eru Tórmodur Dahl, idnaðarráðgevi, Tummas Arabo, leiðari fyri Vestnorddanprojektinum, Óla S. Nolsøe og Jakup Magnussen frá Noma-Tek, Arnfinnur Setberg frá Firma Arnfinnur Setberg, ráðgevandi verkfrøðingur og síðani nevndarformennir fyri tey einstøku virkini, sum ætlanin er at byggja.

Arbeidsbólkurin hevur eisini tætt samband við útlendskar fyrirkøkur og stovnar, sum skulu vera við til at fremja hesa stóru uppgávu at byggja seks virki á Langasandi í Kollafirði.

Í lotuni eru tveir útlendskir ráðgevarar staðdir í Føroyum. Tað er ein japanesari frá fyrirkøni Bibun, ið stendur fyri fars- og Crabstick framleiðslu og síðani ein norðmaður, ið stendur fyri farsframleiðslu.

Annars fær projektið ráðgeving í heilsufroði,

Dai Fuku frá stóru japonsku fyrirkøni Bibun hevur verið í Føroyum í samband við Langasandsprojektið. Hann heldur, at føroyingar eiga nógvar møguleikar í svartkjaftinum. Janaparar vilja hjálpa føroyingum at útnýta hesar møguleikar

dygd, nøgd v.m. frá Heilsufroðiligu Starvstovuni, Fiskirannsóknarstovuni, Havbúnaðarfelagnum, Jarðarráðnum og Landbúnaðarráðgevanum.

Orienterandi fundur

Tað var idnaðarráðgevin, Tórmodur Dahl, sum legði fyri á tí orienterandi fundinum mikukvöldið. Hann upplýsti at málið enn bert er á fyrireikandi stigi, men hann metti tað hava stóran týdning, at politikarar og aðrir fáa kunnleika til eitt so stórt projekt longu nú.

Langasandsprojektið er helst eitt tað størsta idnaðarprojekt í Føroyum nakrantíð. Tað snýr seg um iløgur uppá millum 70 og 80 mill. kr. Tórmodur Dahl helt tó ikki, at hetta eru nógvar pengar í dag, nú menn tosa um at byggja trolarar fyri meira enn 100 mill. kr.

Tað skulu byggjast fleiri virki, sum á ein ella annan hátt hava nakað við hvørt annað at gera. Tilsamans koma at arbeiða eini 200 fólk á øllum hesum virkjum.

Farsvirki

Farsvirkið er tað størsta av virkjumum. Tað skal byggjast saman við eini 11000 m² stórar frystigoymslu. Henda frystigoymsla verður av somu stødd sum tann, ið ætlanin var at byggja á Skálafjørðinum. Tórmodur Dahl segði, at tað hevur ógvuliga stóran týdning, at ein tilik frystigoymsla verður bygd, tí tørvur er á eini slikari í landinum. Hann nevndi, at frystigoymslan ikki einans skal verða tengd at farsvirkinum, men har skal verða møguleiki fyri at innfrysta høguslökk og annan fisk, sum krevur stóran frystikapacitet. Sostatt fer ein slik frystigoymsla at tæna øðrum endamállum eisini enn teimum ætlaðu virkjumum á Langasandi.

Farsvirkið skal taka imóti 150 tonsum av svartkjafti hvørjar 16 timar og arbeiða rávørna víðari til fars. Hjúpróduktini skulu síðani

Borgsild í Kollafirði hevur leingi ligið stilt. Nú skal tað gerast út til eitt nútímans goðskingarvirki, sum tað fyrsta av sinum slag í Europa

arbeiðast á hinum virkjumum til ymisk endamál.

Eitt, sum ger projektið sera áhugavert, eru tær útrokningar, sum eru gjørdar fyri væntaðu úrtøkuna. Mett verður, at meðan Bakkafrost, sum framleiðir flok og fars úr svartkjafti hevur eina úrtøku uppá eini 33–34%, so fer virkið í Kollafirði at hava ein úrtøku uppá 43–45%. Tá verður so bert framleitt fars.

Japanskar maskinur

Idnaðarráðgevin nevndi í hesum sambandi, at her koma nakrar japanskar maskinur til farsframleiðslu okkum til hjálpar. Hetta eru maskinur, sum geva munandi stórt úrtøku enn tær maskinur, sum Bakkafrost hevur í dag og tær maskinur, sum tyska verksmiðjan Baader framleiðis til at arbeiða svartkjaftafars. Meðan teir á Bakkafrost í dag taka ryggin úr svartkjaftinum er hetta oneyðugt við teimum japansku maskinum. Har verður svartkjafturin krúvdur uppá longs og verður síðani bustaður og spulaður innan. A henda hátt fæst nóg stórt úrtøka.

Í vikuni var annars eitt partafelag stovnað, sum skal taka sær av bygging av farsvirkinum. Felagið hevur fingið navn við «Dyllan», sum er navn á einum fjalli har umleiðir.

Formaður í felagnum er Helgi Geyti og annars sita umboð fyri Hósvíkar- og Kvívíkar kommunur og nevndini. A aðalfundinum varð teknaður partapeningur uppá 1,5 mill. kr. Tilsamans 60 fólk møttu, hóast lítið varð gjørt fyri at lýsa fundin.

Ætlanin er at hetta stóra farsvirki skal hava sitt egnu elverk. Tórmodur Dahl segði í hesum sambandi, at hetta er ikki nokur kollvelting sum so, tí aðrastadur hava virki á hesi stødd sitt egnu elverk. Verkið verður uppá 2000 kW, og skal hetta verk eisini nýtast í samband við framleiðsluna á hinum virkjumum. Eitt nú nýtist turkingarvirkinum hita til framleiðsluna meðan goðskingarvirki til Crabstick nýtist nógvan kulda. Hesin kuldi fæst frá elverkinum. Tað koma væntandi at arbeiða eini 60 fólk á farsvirkinum.

Hini virkini

Síðani er tað fóðurvirki. Hetta er í gerð og verður væntandi liðugt í august í ár. Við tí skulu vit nokta stórri part av okkara fóðurnýtslu.

Eitt mjólvirki skal eisini byggjast og skal partafelagið stovnað í næstum. Tað fer at bera navn við Aks. Endamálið við hesum virki er at framleiða matmjøl, í fyrsta umfari rugmjøl og hveitimjøl. Avlopið frá hesi

Hesar báðar kvinnurnar fylgdu øllum fundinum og skrivaðu niður eithvørt av týðningi. Tær starvast á Idnaðarstovuni

Hægsti fiskivinnu- og landstýringarleiðari í Føroyum var eisini við á fundinum. Vit siggja Olaf Olsen og skrivstovustjóran í landsstýrinum Arna Olafson